

N:o 11.

Ank. till Riksd. kansli den 19 Maj 1904, kl. 3 e. m.

Konstitutionsutskottets memorial, i anledning af kamrarnes skiljaktiga beslut vid behandling af utskottets utlåtande n:o 5, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till ändrad lydelse af §§ 49 och 87 regeringsformen samt §§ 10 till och med 25 äfvensom §§ 27, 28 och 38 riksdagsordningen jämte inom Riksdagen väckta förslag i fråga om valrätten till Riksdagens kamrar.

I omförmälda utlåtande har utskottet hemställt,

1:o) att Riksdagen, med förklarande, att Kungl. Maj:ts förevarande proposition icke kunde oförändrad bifallas, ville antaga att hvila till vidare grundlagsenlig behandling förslag till viss ändrad lydelse af §§ 49 och 53 regeringsformen samt §§ 10 till och med 25 äfvensom §§ 27, 28 och 38 riksdagsordningen;

2:o) att de under mom. a)—q) upptagna, i ämnet väckta motioner icke måtte föranleda någon Riksdagens åtgärd;

3:o) att de under mom. a) och b) angifna motioner måtte anses besvarade genom utskottets förslag under punkten 1:o).

Enligt utskottet tillhandakommet protokollsutdrag har Första Kammaren

dels med afslag å utskottets hemställan under punkten 1:o) antagit till hvilande för vidare grundlagsenlig behandling ett under öfverläggningen framställt förslag, som öfverensstämde med det i Kungl. Maj:ts

Bih. till Riksd. Prot. 1904. 3 Saml. 8 Häft. (N:o 11.)

proposition till Riksdagens pröfning framlagda förslag, dock med följande förändringar:

att i stället för hvad Kungl. Maj:t föreslagit beträffande ändring af regeringsformen, dennas §§ 49 och 53 skulle erhålla den lydelse, som föreslagits af konstitutionsutskottet; samt

att riksdagsordningens §§ 16, 17, 23 och 38 skulle erhålla följande lydelse:

§ 16.

1. Inom hvarje valkrets väljes, efter folkmängden vid början af året näst före den treårsperiod, för hvilken valen gälla, en riksdagsman för hvarje fullt tal, motsvarande en tvåhundredrettiondel af rikets folkmängd; och skola för ernående af hela antalet tvåhundredrettio riksdagsmän de valkretsar, hvilkas folkmängd mest öfverskjuter de tal, som, efter hvad nyss är sagdt, äro bestämmande för riksdagsmännens antal inom valkretsarna, hvar för sig i ordning efter öfverskottens storlek vara berättigade att välja ytterligare en riksdagsman. Äro öfverskottstalen lika för två eller flera valkretsar, afgöres, där så är nödigt, företrädet genom lottning på sätt i § 6 mom. 7 är stadgadt. Riksdagsmännens antal må dock icke uti någon valkrets understiga tre.

2. Det antal riksdagsmän, hvarje valkrets enligt ofvan angifna grunder äger utse, fastställas af Konungen.

§ 17.

Valrätt tillkommer inom den kommun, där han bosatt är, en hvar välfrejdad svensk man, som är skyldig till staten erlægga direkt skatt, från och med kalenderåret näst efter det, hvarunder han uppnått tjugofem års ålder, dock ej

a) den, som står under förmynderskap eller är i konkurstillstånd;

b) den, som häftar för understöd, hvilket under löpande eller sistförflutna kalenderåret af fattigvårdssamhälle tilldelats honom själf, hustru eller minderårigt barn;

c) den, som icke erlagt de honom påförda utskylder till stat och kommun, hvilka förfallit till betalning under de tre sistförflutna kalenderåren;

d) värnpliktig, som icke fullgjort de honom till och med utgången af sistförflutna kalenderåret åliggande värnpliktsöfningar.

Närmare bestämmelser rörande tillämpningen af nu stadgade villkor meddelas i vallagen.

§ 23.

Är någon missnöjd med val till riksdagsman i Andra Kammaren eller sådan Konungens befallningshafvandes åtgärd, som står i omedelbart samband med själfva valet, eller vill någon klaga öfver beslut, hvarigenom af honom gjord afsägelse af riksdagsmannaupdrag ej blifvit godkänd, må han däröfver hos Konungen anföra besvär. För sådant ändamål äger klaganden hos Konungens befallningshafvande äska behörigt protokollsutdrag, hvilket inom högst tre dagar därefter bör till klaganden utlämnas; och skall han vid förlust af talan sist inom tio dagar efter valförrättningens slut eller, där afsägelse ej göres vid valtillfälle, efter erhållen del af Konungens befallningshafvandes beslut, sina till Konungen ställda besvär ingifva till befallningshafvanden, som, på sätt i § 12 stadgas, lämnar vederbörande tillfälle att sig förklara. Sedan den för förklarings afgifvande bestämda tid tilländalupit, har Konungens befallningshafvande att besvären jämte alla målet rörande handlingar ofördröjligen till Konungen insända, hvarefter med målet vidare så förhålles, som i § 12 sägs.

§ 38.

Lika med utskottets förslag.

dels förklarat utskottets hemställan under punkten 3:o) besvarad genom kammarens föregående beslut;

dels ock bifallit hvad utskottet under punkten 2:o) hemställt.

Andra Kammaren åter har enligt därifrån ankommet protokollsutdrag beslutit att, med afseende å punkten 1:o) afslå utskottets hemställan, att med afseende å punkten 2:o), mom. a)—k), mom. m)—q) bifalla hvad utskottet hemställt, men att antaga att hvila till vidare grundlagsenlig behandling det i mom. l) omförmälda förslag, som framstälts i den af herr P. Olsson i Fläsbro afgifna motionen, samt slutligen att med afseende å punkten 3:o) förklara utskottets hemställan besvarad genom kammarens under första punkten fattade beslut.

I följd häraf har det ålegat utskottet, jämlikt § 63 riksdagsordningen, att söka, såvidt möjligt är, sammanjämka de olika meningarna

och med förslag därom till Riksdagen inkomma; men då kamrarnes beslut angående de ifrågasatta grundlagsändringarna gå i väsentligen olika riktningar, så att sammanjämkning däraf icke kunnat äga rum,

torde Riksdagen finna de i förevarande fråga framställda ändringsförslagen hafva förfallit.

Utskottet har ock, under förutsättning, att kamrarne godkänna utskottets sålunda gjorda anmälan, uppsatt förslag till Riksdagens skrivelse i ämnet.

Stockholm den 19 maj 1904.

På utskottets vägnar:

HUGO BLOMBERG.
